

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Proposing a Model for the Development of a Nurturing Climate in the Physical Education Class Based on the Multi-grounded Theory

Mohsen Vahdani ^{*1}, Marzieh Rezvani ², Hamidreza Mirsafian ³, Najmeh Rezasoltani⁴

¹ Assistant Professor, Department of Motor Behavior and Sport Management, Faculty of Sport Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

² MA in Motor Behavior, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

³ Associate Professor, Department of Motor Behavior and Sport Management, Faculty of Sport Sciences, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

⁴ Ph.D of Sport management, Department of Sport Management, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

ABSTRACT

Keywords

Curriculum
Educational Climate
Educational Quality
Environment Climate
Physical Education

Background and objectives: One important factor in enhancing the quality of education is the classroom climate. The goal of this study is to create a model for cultivating a supportive environment in physical education classes using the multi-ground theory. **Methods:** The study involved 24 physical education teachers, educational group leaders, and physical education curriculum experts and specialists. Semi-structured interviews were used as the research tool. The research comprised three stages: 1- Coding of in-depth interviews 2- Developing the initial theory based on inductive coding, conceptual refinement, model coding, and theoretical summarization 3- Clear contextualization through theoretical adaptation to models, theory, and previous research. The alignment method was employed to validate the research. **Findings:** The research model ultimately comprised of five internal sub-categories and three external sub-categories for action conditions, four sub-categories for the main phenomenon, seven sub-categories for actions, and three sub-categories for action results and consequences. **Conclusion:** According to the research findings, it can be concluded that by establishing a strong foundation through internal actions (such as curriculum re-engineering, space and equipment development, teacher professional program improvement, and school principal support) and taking into account external factors (environmental conditions, family, and regulations), it is anticipated that the atmosphere of physical education classes will improve in organizational, environmental, and psychological aspects.

¹. Corresponding author
✉ m.vahdani@spr.ui.ac.ir

Received: 2023/12/12
Reviewed: 2024/07/07
Accepted: 2024/07/11

ISSN (Online): 2645-8098

DOI: [10.48310/pma.2024.15409.4356](https://doi.org/10.48310/pma.2024.15409.4356)

Citation (APA) Vahdani, M. , Rezvani, M. , Mirsafian, H. and Rezasoltani, N. (2025). Proposing a model for the development of a nurturing climate in the physical education class based on the multi-grounded theory. *Educational and Scholastic studies*, 13 (4), 281 - 298 .

 doi: 10.48310/pma.2024.15409.4356

ارائه الگویی برای توسعه جو رشددهنده در کلاس تربیت‌بدنی بر اساس تئوری مولتی-گرند

مقاله پژوهشی / مروری

محسن وحدانی^{۱*}، مرضیه رضوانی^۲، حمیدرضا میرصفیان^۳، نجمه رضاسلطانی^۴

۱ استادیار، گروه رفتار حرکتی و مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

۲ کارشناس ارشد رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

۳ دانشیار، گروه رفتار حرکتی و مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

۴ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

چکیده

پیشینه و اهداف: یکی از مقوله‌های مهم در بهبود کیفیت آموزشی جو کلاس است. هدف از پژوهش حاضر طراحی الگویی برای توسعه جو رشددهنده کلاس تربیت‌بدنی مبتنی بر نظریه مولتی‌گرند است. **روش‌ها:** پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر داده‌ها به روش کیفی و با رویکرد مولتی‌گرند انجام شده است. شرکت‌کنندگان ۲۴ نفر از معلمان تربیت‌بدنی، سرگروه‌های آموزشی و کارشناسان و متخصصین برنامه‌درسی تربیت‌بدنی بودند. ابزار پژوهش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود. این پژوهش در سه مرحله انجام شد: ۱- کدگذاری مصاحبه‌های عمیق ۲- تولید نظریه اولیه بر اساس کدگذاری استقرایی، پالایش مفهومی، کدگذاری الگویی و تلخیص نظری ۳- زمینه‌مندی آشکار از طریق انطباق نظری با مدل‌ها، تئوری‌ها و پژوهش‌های قبلی. برای اعتباربخشی به پژوهش از روش همسوسازی استفاده شد. **یافته‌ها:** مدل نهایی پژوهش شامل شرایط کنشی درونی (۵ مقوله فرعی) و بیرونی (۳ مقوله فرعی)، پدیده اصلی (۴ مقوله فرعی)، کنش‌ها (۷ مقوله فرعی)، و نتایج و پیامدهای کنش (۳ مقوله فرعی) بود. **نتیجه‌گیری:** با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان بیان کرد که با بسترسازی از طریق شرایط کنشی درونی (مانند بازمهندسی برنامه درسی، توسعه فضا و تجهیزات، ارتقای برنامه‌های حرفه‌ای معلمان، و حمایت مدیران مدارس) و در نظر گرفتن برخی از شرایط کنشی بیرونی (شرایط محیطی، خانواده و قوانین)، می‌توان انتظار داشت جو کلاس تربیت‌بدنی در ابعاد سازمانی، محیطی، روانی و تربیتی بهبود یابد.

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید.

واژه‌های کلیدی:

برنامه‌درسی
تربیت‌بدنی
جو تربیتی
جو محیطی
کیفیت آموزشی

۱. نویسنده مسئول

m.vahdani@spr.ui.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۲۱

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۴/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۲۱

شماره صفحات: ۲۹۸-۲۸۱

DOI: [10.48310/pma.2024.15409.4356](https://doi.org/10.48310/pma.2024.15409.4356)

شاپا الکترونیکی: ۲۶۴۵-۸۰۹۸

COPYRIGHTS

©2025 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

مقدمه

مدل زیست بوم شناختی برونفن برنر بیان می کند که رشد انسانی در مجموعه‌ای از زمینه‌های مرتبط به هم رخ می دهد که در آن فرآیندهای نزدیک تجربیات، شناخت‌ها، احساسات و رفتارهای افراد را واسطه می کنند. در حقیقت نظریه بوم شناختی ادراک، اطلاعات دریافتی از محیط توسط حواس پنج گانه و نیز ویژگی های نظام های جهت دهنده و حرکت اصلی در محیط را مبنای اصلی نظام ادراکی انسان می داند (Bronfenbrenner & Morris, 2007)؛ لذا زمینه‌هایی که در محیط‌های مختلف زندگی انسان از جمله مدرسه شکل می گیرد، می تواند بر شناخت و ادراک آنان تاثیر بگذارد. محققان این زمینه‌ها را با نام «جو» می شناسند و زمانی که این زمینه‌ها در محیط کلاس یا مدرسه شکل بگیرد، به آن جو کلاس^۱ یا جو مدرسه^۲ گویند. جو کلاس درس، مفهوم پیچیده‌ای است که از مدل موس^۳ (۱۹۷۸) تا به امروز تکامل یافته است. در ابتدا، به مواضع عمومی تری اشاره داشت که تقریباً همیشه محدود به نحوه سازماندهی کلاس توسط معلم بود. با این حال، با گذشت زمان، تعداد فزاینده‌ای از عناصر در آن گنجانده شده است (Mira-Galvañ & Gilar, 2021; Moos & Moos, 1978).

علی‌رغم حجم وسیعی از ادبیات تحقیق پیرامون جو مدرسه و کلاس و ارائه عناصر و مؤلفه‌های متعدد توسط صاحب‌نظران، هیچ تعریف پذیرفته شده جهانی برای آن وجود ندارد، اما عمدتاً به‌عنوان «کیفیت و ویژگی زندگی مدرسه» درک می‌شود. جو مدرسه بر اساس الگوهایی از تجربیات افراد از زندگی مدرسه است و منعکس کننده هنجارها، اهداف، ارزش‌ها، روابط بین‌فردی، شیوه‌های تدریس و یادگیری و ساختارهای سازمانی است (Cohen et al, 2009). از دیدگاه محمدحسینی و همکاران (Mohammad Hosseini et al, 2022) ویژگی‌های اجتماعی-اکولوژیکی کلاس درس که به آن جو کلاس درس می‌گویند، ترکیبی از احساسات معلم و فراگیران در کلاس درس است که از رفتار آن‌ها ناشی می‌شود. رفتار معلم شامل سبک ارتباطی معلم، مدیریت کلاس درس، ابزار علاقه به ایده‌های دانش‌آموز و ارائه کمک به دانش‌آموزان است؛ درحالی‌که رفتار دانش‌آموز شامل مشارکت مداوم در فعالیت‌ها، همکاری و رقابت است. به باور امیوتیو (Amutio et al, 2022)، جو کلاس به کیفیت تعاملات اجتماعی و عاطفی دانش‌آموزان، هم بین خودشان و هم با معلمان‌شان اشاره دارد. زدان (Zedan, 2010) اظهار داشت جو کلاس درس مجموع تمام فرآیندهای گروهی است که در طول تعاملات معلم-دانش‌آموز و دانش‌آموز-دانش‌آموز اتفاق می‌افتد. به عبارت دیگر، می‌توان در نظر گرفت که جو کلاس یک عامل محیطی مشترک است که همه افراد در کلاس درس را فراگرفته است. نهایتاً وانگ و همکاران (Wang et al, 2020) معتقدند که عملیاتی‌سازی متنوع اجزایی که به‌طور پویا در محیط کلاس تعبیه شده‌اند (مانند کیفیت تدریس، سازماندهی کلاس، رابطه معلم و دانش‌آموز) توصیفی غنی از نحوه عملکرد جو کلاس ارائه کرده است.

یکی از کلاس‌های درس که دانش‌آموزان باانگیزه در آن حاضر می‌شوند، درس تربیت‌بدنی است (Quennerstedt et al, 2008). بیش از ۷۰ درصد دانش‌آموزان کلاس تربیت‌بدنی را دوست دارند (Liang, 2021). به باور گلاهو و دونلی (Gallahue & Donnelly, 2007) تربیت‌بدنی متمایز و منحصر به فرد است، چون فرد را در تمام ابعاد تربیتی رشد می‌دهد. تربیت‌بدنی می‌تواند زمینه رشد مهارت‌های زندگی را در دانش‌آموزان فراهم کند (Vahdani et al, 2024). همچنین تربیت‌بدنی به‌عنوان یکی از برنامه‌های درسی مهم و اثرگذار باید هویت و جایگاه خود را در نظام تعلیم و تربیت بیابد. این برنامه دانش‌آموزان را توانمند می‌سازد تا توانایی، درک و تعهدات مورد نیاز برای بهره‌مندی از زندگی سالم و فعال در تراز معیار ایرانی-اسلامی را در خود گسترش دهند و با رفتارهای صحیح و سالم در طول عمر برای خود، دیگران و محیط سودمند باشند (Vahdani et al, 2021). آگاهی روزافزونی از ارزش درس تربیت‌بدنی در درک چگونگی

1. Classroom climate
2. Schoole climate
3. Moos model

پیشرفت نوجوانان در مدرسه و زندگی وجود دارد (Piñeiro-Cossio et al, 2021). اما آنچه در حال حاضر از اهمیت زیادی برخوردار است، کیفیت‌بخشی به این درس است (Vahdani et al, 2021). بدیهی است برای کیفیت‌بخشی به این درس بایستی زمینه‌ها و جو کلاسی مطلوبی را فراهم کرد. جو کلاسی تربیت‌بدنی تاکنون به صورت ویژه در پژوهش‌های داخل کشور مورد توجه قرار نگرفته است و این مسئله یک خلأ تحقیقاتی در حوزه تربیت‌بدنی محسوب می‌شود. علاوه بر آن اغلب گزارش‌های پژوهشی حاکی از کیفیت پایین اجرای درس تربیت‌بدنی است و همان‌طور که برایت وایت و همکاران (Braithwaite et al, 2011) بیان داشتند، جو کلاس درس می‌تواند زمینه‌ساز اصلی برای کیفیت‌بخشی به درس تربیت‌بدنی باشد؛ لذا ارائه الگویی که جو کلاس درس تربیت‌بدنی را به صورت اختصاصی مورد مذاقه قرار دهد، عوامل و سازه‌های آن را تبیین کند و با ارائه راهکارها شرایط توسعه آن را تشریح کرده و درنهایت پیامدها و برون‌داد آن را ترسیم کند، از اهمیت زیادی برخوردار خواهد بود. بنابراین سؤال اصلی این پژوهش این بود که مدل توسعه جو رشددهنده در کلاس تربیت‌بدنی چگونه است و از چه سازه‌هایی تشکیل شده است؟

پیشینه پژوهش

ادبیات و پیشینه مرتبط با جو کلاس نسبتاً گسترده است. بر این اساس، برخی از تحقیقات ارتباط بین جو مثبت کلاس درس با سایر متغیرها را نشان می‌دهند. به‌عنوان مثال پژوهش‌های متنوع نشان می‌دهد که بین جو مثبت کلاس درس با شایستگی اجتماعی دانش‌آموزان (Wang et al, 2020)، خودکارآمدی (Lim & Fraser, 2021; Demirtas-Zorbaz et al, 2021; Vidić, 2021; 2018)، سلامت بدنی (Lucarelli et al, 2014)، موفقیت تحصیلی (Gedamu & Berkowitz et al, 2017; 2015)، انگیزه یادگیری (Siyawik, 2015)، انگیزه تحصیلی (Joe et al, 2017; Mohammad Hosseini et al, 2022; Peng, 2019)، تفکر خلاق (Cheon et al, 2022)، انگیزه تحصیلی (Wang et al, 2020) ارتباط مثبتی وجود دارد، در مقابل جو منفی کلاس درس می‌تواند منجر به تحلیل رفتگی معلم (Alamos et al, 2022)، افزایش سطح استرس و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان (Wang et al, 2020)، و احساس بیگانگی معلم با دانش‌آموز (Ebbert & Luthar, 2021) شود. همچنین جنبه‌های منفی جو مدرسه با تعدادی از شاخص‌های رفتاری منفی مانند غیبت، فرار از مدرسه، ترک تحصیل، تعلیق، مصرف مواد مخدر و رفتار پرخاشگرانه (Bochaver et al, 2022) و استرس، اضطراب و کاهش سلامت (Braun et al, 2019) همراه است.

بخش دیگری از ادبیات تحقیق به مؤلفه‌ها و ساختار جو کلاس پرداخته‌اند. در میان این پژوهش‌ها، میرا گالوان و گیلار کوبی (Mira-Galvañ & Gilar-Cobi, 2021) نشان داد رویکرد فعلی به جو کلاس درس شامل دیدگاه‌های مختلفی مانند مهارت‌های تدریس، روابط بین فردی، مهارت‌های اجتماعی، شایستگی اجتماعی-عاطفی معلم، سطح همزیستی و رضایت کلی دانش‌آموزان است. این در حالی است که واشز و همکاران (Wachs et al, 2022) بیان داشتند جو کلاس یک ساختار چندوجهی است که شامل یک بعد فیزیکی (به‌عنوان مثال، ایمنی و راحتی)، یک بعد اجتماعی (به‌عنوان مثال، کیفیت روابط بین فردی و درجه رقابت) و یک بعد علمی (به‌عنوان مثال، کیفیت آموزش) است. اگرچه بسیاری از مطالعات بر اهمیت جو کلاس تأکید داشتند، اما هیچ توافق جهانی در مورد چگونگی عملیاتی کردن ساختار جو کلاس وجود ندارد (Wang et al, 2020). زیرا جو کلاس ساختاری چند بعدی بر اساس چارچوب‌های نظری مختلف است. با این وجود، آن‌ها معمولاً سه مؤلفه اصلی کلاس را ارائه کردند که می‌تواند مفهوم جو کلاس را توصیف کند: حمایت آموزشی، حمایت اجتماعی-عاطفی و سازماندهی و مدیریت کلاس (Lee et al, 2022). گرازیا و مولیناری (Grazia & Molinari, 2021) پیشنهاد می‌کنند، ساختار جو مدرسه باید با سه ویژگی تکمیل شود: (۱) جامعیت و چندبعدی بودن ساختار، مانند تجربه تحصیلی، روابط، ایمنی و محیط‌های سازمانی. (۲) تأثیر آن بر پیامدهای مختلف (مانند پیشرفت تحصیلی، رفاه روانی، سطح قلدری، و رفتار نادرست)؛ و (۳) انعطاف و پتانسیل ابزار، که ممکن است از طریق مداخلات تغییر کند. به طور کلی، جو مدرسه به عنوان یک مسیر دسترسی مفید برای ارتقای خود انعکاس دانش‌آموزان و معلمان ظاهر می‌شود که درنهایت باعث ایجاد تغییر و بهبود مدرسه می‌شود. باچاور و همکاران

(Bochaver et al, 2022) عوامل ایمنی، روابط، آموزش و یادگیری و ساختار محیطی را به‌عنوان سازه‌های اصلی جو مدرسه برمی‌شمرد. ایمنی شامل ایمنی فیزیکی و اجتماعی - عاطفی تجربه‌شده توسط دانش‌آموزان، محیط حمایتی و قوانین روشن است. روابط شامل هنجارهای مربوط به احترام به تنوع و همکاری، روابط حمایتی با معلمان و ارتباط با مدرسه است. تدریس و یادگیری شامل کیفیت آموزش است - مشارکت دانش‌آموزان و کارکنان در شکل‌دادن به اهداف آموزشی، انتظارات برای پیشرفت دانش‌آموز، تحسین و تقویت، و یادگیری و آموزش اجتماعی، عاطفی و اخلاقی. ساختار محیطی به محیط فیزیکی در مدرسه اشاره دارد، یعنی نگهداری و عملکرد امکانات و جنبه‌های زیبایی‌شناختی. مدل جو مدرسه وزارت آموزش ایالات متحده بر سه جنبه بسیار مشابه جو مدرسه متمرکز است که شامل ایمنی، مشارکت و محیط می‌شود. واژه‌های متعددی در ترکیب با «جو» در پژوهش‌های حوزه علوم تربیتی توسعه یافته است. به‌عنوان مثال جو خلاق کلاس (Licul & Jurišević, 2022)، جو ارتباطی کلاس (Alamos et al, 2022)، جو روانی - اجتماعی (Amutio et al, 2022; Joe et al, 2017)، جو اجتماعی عاطفی (Cheng et al, 2022; McLure et al, 2022;)، جو حمایتی کلاس (Lee et al, 2022) و جو انگیزشی (Alonso-Tapia & Ruiz, 2021; Mira-Galvañ & Gilar-Cobi, 2021; Díaz, 2022) مصداق‌هایی از شکل‌های مختلف جو کلاس درس است.

بخش دیگری از ادبیات تحقیق ناظر بر ابزارهای سنجش جو کلاس است. به‌عنوان مثال یکی از تأثیرگذارترین مدل‌های جو کلاس درس، سیستم امتیازدهی ارزیابی کلاس درس^۱ (CLASS) است که توسط پیاندا و همکاران (Pianta et al, 2008) در دانشگاه ویرجینیا ایجاد شده است. CLASS یک ابزار مشاهده مبتنی بر تحقیق است که کیفیت تعاملات معلم و دانش‌آموز را در سه حوزه گسترده می‌سنجد: حمایت عاطفی، سازماندهی کلاس و حمایت آموزشی. در هر حوزه، ابعاد مختلفی وجود دارد که جنبه‌های خاصی از جو کلاس را منعکس می‌کند، مانند جو مثبت، حساسیت معلم، مدیریت رفتار، و تحریک شناختی. مدل دیگری از جو کلاس درس، چارچوب یادگیری عاطفی اجتماعی^۲ (SALF) است که توسط الیاس و همکارانش (Elias et al, 2000) در دانشگاه راتگرز ایجاد شده است. SALF بر اهمیت یادگیری اجتماعی و عاطفی (SEL) در ارتقای جو مثبت کلاس درس و موفقیت تحصیلی تأکید می‌کند. SALF شامل شش بعد است که نشان‌دهنده شایستگی‌های اصلی SEL است: خودآگاهی، خودمدیریتی، آگاهی اجتماعی، مهارت‌های ارتباطی، تصمیم‌گیری مسئولانه و ذهنیت تحصیلی.

پدیده جو کلاس در حوزه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی نیز مورد توجه قرار گرفته است. در این حوزه اغلب تمرکز بر روی «جو انگیزشی» کلاس درس بوده است. مثلاً پاریش و ترشور (Parish & Treasure, 2003) نشان داد ارتقای جو انگیزشی درس تربیت‌بدنی منجر به توسعه انگیزه موقعیتی و افزایش مشارکت در فعالیت‌بدنی می‌شود. مورگان و کارپنتر (Morgan & Carpenter, 2002) نشان داد ادراک دانش‌آموزان از جو مثبت کلاس تربیت‌بدنی منجر به افزایش قابل توجه در جهت‌گیری تکلیف، استقبال از تکالیف چالش برانگیز، رضایت و نگرش مثبت به درس تربیت‌بدنی می‌شود. اسکارتی و گوتیرز (Escarti & Gutiérrez, 2001) نشان داد که تسلط جو انگیزشی بر جهت‌گیری تکلیف، قصد انجام فعالیت بدنی یا ورزش و سه بعد انگیزه درونی شامل علاقه، شایستگی درک شده و رضایت و تأثیر دارد.

روش

روش تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر داده‌ها کیفی مبتنی بر رویکرد مولتی‌گردند (Goldkuhl & Cronholm, 2010; Goldkuhl & Lind, 2018) است. در نظریه‌پردازی باید تلفیق و یکپارچه‌سازی دانش مد نظر قرار گیرد. این نکته به آن معناست که می‌توان از نظریه‌های رایج به‌نحوی فعال بهره گرفت و انتزاعات شکل گرفته از داده‌های میدانی را با آن‌ها تلفیق کرد.

1. Classroom Assessment Scoring System (CLAS)
2. Social-Affective Learning Framework (SALF)

شرکت‌کنندگان ۲۴ نفر (۱۲ نفر خانم و ۱۲ نفر آقا) از معلمان خبره تربیت‌بدنی (۱۲ نفر)، سرگروه‌های آموزشی (۸ نفر) و کارشناسان و متخصصین برنامه درسی تربیت‌بدنی (۴ نفر) بودند. ملاک ورود به تحقیق حداقل تحصیلات کارشناسی ارشد و حداقل تجربه ۵ سال تدریس درس تربیت‌بدنی بود. ابزار پژوهش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود. فرایند انجام مصاحبه تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت.

در مرحله بعد مقالات و کتب متعددی با محوریت «جو کلاس درس تربیت‌بدنی» از پایگاه‌های علمی استخراج و مورد بررسی قرار گرفت. در این مرحله محققین با ترکیب کلیدواژه‌های جو، کلاس درس، تربیت‌بدنی مدل‌ها و نظریه‌های پرکاربرد و پرتکرار را در پایگاه‌های معتبر علمی همچون اسکپوس، مگیران، و... بررسی کردند.

ارائه الگو با استفاده از مولتی‌گردند شامل ۳ مرحله به شرح زیر انجام شد:

۱. تولید نظریه: فرایند تولید نظریه در مولتی‌گردند شامل کدگذاری استقرایی، پالایش مفهومی، کدگذاری الگویی

و تلخیص نظری است.

۲. زمینه‌مندی آشکار: گولد کوهن و کرون هولم (Goldkuhl & Lind, 2010) بین سه نوع زمینه‌مندی تمایز قائل هستند: انطباق نظری، اعتباربخشی تجربی آشکار و ارزشیابی انسجام نظری. انطباق نظری به این معناست که نظریه تولیدشده تا چه اندازه هم‌راستا با دیگر نظریه‌های موجود است. در این مرحله نظریه تولیدشده در مقایسه با سایر نظریه‌ها مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. اگر این مقایسه چالشی بود (اختلاف وجود داشت) می‌توان با چرخش در نمونه‌گیری نظری نظریه را مجدداً بازآفرینی کرد. اعتباربخشی تجربی آشکار به بررسی این امر می‌پردازد که مقوله‌ها و نظریه تولیدشده تا چه اندازه بر مبنای داده‌های میدانی هستند. در حقیقت در این گام، مقوله‌های تولیدشده مستخرج از مصاحبه خبرگان مورد اعتبارسنجی قرار می‌گیرد. ارزشیابی انسجام درونی درصدد ارزیابی این امر است که نظریه تولیدشده تا چه اندازه تصویری منسجم درباره پدیده مورد مطالعه عرضه می‌دارد. این ارزیابی با مصور کردن درست و مناسب نظریه در حال شکل‌گیری انجام می‌شود.

۳. تأمل در مورد علایق پژوهشی و بازنگری آن‌ها: هدف از این گام تأمل در مورد فرایند پژوهش و بازنگری احتمالی سؤالات و یافته‌های آن بر مبنای بینش‌های جدید است. همچنین می‌توان بر مبنای بینش‌های کسب‌شده مسیرهای نو را برای آینده خویش مشخص کرد.

در خصوص بررسی اعتباربخشی (روایی و پایایی) پژوهش ولکات (Wolcott, 2008) معتقد است همسوسازی یا همه‌جانبه‌نگری بهترین راهبرد برای تقویت روایی درونی یک پژوهش کیفی است. برای دستیابی به این منظور چند نوع همسوسازی شامل استفاده از چند روش، چند منبع برای داده‌ها، و چند بررسی‌کننده برای تأیید یافته‌های نوظهور انجام شد. لذا با توجه به اینکه در این پژوهش اولاً از چند روش (مصاحبه و بررسی مقالات) استفاده شد، ثانیاً منابع داده‌ها متفاوت بود (به‌عنوان مثال در بخش مصاحبه هم از کارشناسان برنامه‌ریزی درسی و هم از سرگروه‌های آموزشی و معلمان مصاحبه به عمل آمد) و ثالثاً افراد بررسی‌کننده بیش از یک نفر بودند؛ لذا می‌توان تأییدی بر اعتبار پژوهش قلمداد کرد. کلیه داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار مکس کیودا نسخه ۲۰۲۰ تحلیل و بررسی شدند.

یافته‌ها

مرحله اول شامل کدگذاری استقرایی (مشابه کدگذاری باز) است. این نوع کدگذاری با ذهنی باز صورت‌گرفته و تا حد ممکن از هر گونه پیش‌مقوله‌سازی یا تحمیل مقوله‌های پیشینی به‌دور باشد. جدول ۱ نمونه‌ای از کدهای باز استخراج‌شده را نشان می‌دهد.

جدول ۱. نمونه کدگذاری استقرایی

کد باز	گزاره مصاحبه
معلم متخصص	اگر معلم در واقع متخصص تربیت‌بدنی باشد یا بر عکس معلم غیر تخصصی باشد می‌تواند در ایجاد جو کلاس تأثیر داشته باشد.
روش تدریس	روش‌های تدریس فعال و دانش‌آموز محور می‌تواند کمک زیادی به افزایش جو باشناط داشته باشد.
امکانات و تجهیزات	داشتن امکانات مناسب شامل فضایی مناسب برای انجام فعالیت بدنی مانند سالن‌های ورزشی و همچنین وسایل ورزشی مناسب منجر به جو بهتر کلاس می‌شود.
انگیزه دانش‌آموزان	خلق جو انگیزشی مناسب توسط معلم می‌تواند بر ادراک، انگیزش و رفتار دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد.
ارزشیابی	ارزشیابی بر اساس پیشرفت در اجرای مهارت می‌تواند منجر به جو انگیزشی مثبت در دانش‌آموزان شود.
تفاوت‌های فردی	دانش‌آموزان مختلف دارای ویژگی‌های متعدد شناختی، عاطفی، فرهنگی، اقتصادی، و جسمی هستند.
رشد همه‌جانبه	نشاط و شادابی در کلاس درس تربیت‌بدنی باعث رشد و تکامل همه ابعاد وجودی دانش‌آموز در بعد جسمانی، شناختی، عاطفی، اخلاقی، و معنوی می‌شود.

مرحله دوم پالایش مفهومی به معنای کار با مقوله‌ها به شیوه‌ای نقادانه و سازنده است. آنچه توسط مصاحبه‌شوندگان گفته می‌شود همیشه حاصل تفسیر شخصی آن‌ها است، لذا ما به‌عنوان پژوهشگر باید نگاهی انتقادی به آن‌ها داشته باشیم. این پالایش به معنای تعامل فعال با مفاهیم و شفاف‌سازی مفاهیم مورد استفاده است. در این گام محققین با بررسی دقیق مفهومی که از مرحله اول احصا شد، کدهای اولیه را حذف، تعدیل و یا تصحیح کردند. جدول ۲ نمونه پالایش مفهومی را نشان می‌دهد. پس از پالایش مفهومی ۱۰۷ کد باقی ماند.

جدول ۲. نمونه پالایش مفهومی

کد اولیه	تغییرات	علت و ادله انتقادی محققین
اجرای فعالیت‌های فوق‌برنامه	حذف کد	به باور محققین فعالیت‌های فوق‌برنامه ورزشی مدارس ارتباطی با کلاس تربیت‌بدنی ندارد، بلکه آن‌ها ساعاتی مجزا از کلاس تربیت‌بدنی هستند. احتمالاً ذهن برخی از شرکت‌کنندگان به سمت «جو مدرسه» منحرف شده بوده است. بنابراین این کد از فرایند تحلیل حذف شد.
استعدادیابی ورزشی	شناسایی و هدایت استعدادها	بر مبنای آنچه در مبانی نظری «استعدادیابی» وجود دارد، این مفهوم دربرگیرنده چند مرحله است که برخی از آن‌ها مانند شناخت و هدایت استعداد در کلاس و مدرسه انجام می‌شود و برخی دیگر مانند پرورش و نگهداری از استعداد خارج از مدرسه صورت می‌پذیرد. بنابراین علی‌رغم اینکه اغلب شرکت‌کنندگان از کلیدواژه «استعدادیابی» استفاده کردند، به باور محققین می‌توان آن را به «شناسایی و هدایت استعدادها» تغییر داد.
تجربه‌گردانی	شایستگی	اگر چه ۷ نفر از معلمان به مقوله «تجربه‌گردانی» به‌عنوان یک فرایند مؤثر بر جو کلاس تأکید داشتند، اما بر اساس منطق و علم می‌توان ادعا کرد که تجربه‌گردانی منجر به توسعه کسب تجارب یادگیری در معلمان شده و شایستگی‌های حرفه‌ای آنان را بیشتر می‌کند. بنابراین این مفهوم در مفهوم «شایستگی معلمان» ادغام شد.

سومین مرحله کدگذاری الگویی بود. کدگذاری الگویی ماهیتی معادل با کدگذاری محوری در گزند تئوری سیستماتیک دارد. در این مرحله مقوله‌ها در قالب بیانات نظری تلفیق می‌شوند. مرحله چهارم تلخیص نظری معادل با کدگذاری گزینشی در گراندتئوری سیستماتیک است. جدول ۳ نتیجه کدگذاری الگویی و تلخیص نظری را نشان می‌دهد. بر اساس این جدول، ۵ مقوله اصلی، ۲۲ مقوله فرعی، و ۱۰۷ مفهوم احصا شد.

جدول ۳. مفاهیم و مقوله‌های برگرفته از داده‌های میدانی تحقیق

مفاهیم	مقوله‌های فرعی	مقوله‌های اصلی
ساختار و انعطاف در برنامه درسی، محتوای برنامه‌درسی، بسته‌های آموزشی برنامه‌درسی، اقتضائات منطقه‌ای در برنامه‌درسی	برنامه درسی	شرایط کنشی (درونی)
نگرش مدیر و مسئولین مدرسه، حمایت مدیر و مسئولین مدرسه	مسئولین مدرسه	
تفاوت‌های فردی در دانش‌آموزان، تعداد دانش‌آموزان، توانایی‌های قبلی دانش‌آموزان، نگرش دانش‌آموزان	دانش‌آموزان	
ایمنی محیط ورزشی، زیباسازی محیط، کمیت و کیفیت فضاهای ورزشی، کمیت و کیفیت تجهیزات ورزشی، امکانات محیطی (نور، صوت، کف‌پوش و...)، تجهیزات فناورانه، حیاط پویا، بهداشت محیط کلاس	فضا و تجهیزات	
طراحی آموزشی، دوره‌های آموزشی معلمان، شایستگی‌های عمومی معلم، شایستگی‌های تخصصی معلم، شایستگی‌های حرفه‌ای معلم	معلم	شرایط کنشی (بیرونی)
شرایط آب‌وهوایی، نقش ترویجی رسانه‌ها، سرانه ورزشی، محرم‌سازی مدارس دخترانه	شرایط محیطی	
موقعیت اقتصادی خانواده، موقعیت اجتماعی خانواده، جایگاه فرهنگی خانواده، حمایت خانواده‌ها از تربیت‌بدنی	خانواده	
قوانین حقوق ورزشی، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها، استانداردهای فضا و تجهیزات، استانداردهای برنامه درسی، انتظارات اسناد بالادستی	استانداردها و قوانین	
جو فرهنگی کلاس و مدرسه، جو مقرراتی	جو سازمانی	پدیده اصلی (جو کلاس تربیت‌بدنی)
ایمنی و امنیت در کلاس، فضا و تجهیزات ورزشی	جو محیطی	
جو عاطفی، جو اجتماعی، جو رقابتی، جو مشارکتی، جو اخلاقی	جو تربیتی	
جو حمایتی معلم، جو انگیزشی	جو روانی	
به‌کارگیری مهارت‌های ورزشی، آمادگی بدنی، سواد تخصصی علوم ورزشی	توانایی‌های تخصصی معلم	کنش‌ها
بازخوردهای سازنده، تأکید بر ارزشیابی برای یادگیری، به‌کارگیری اصول علمی در ارزشیابی، بهره‌گیری از روش‌های متنوع ارزشیابی، پرهیز از روش‌های ارزشیابی اضطراب‌آور	روش‌های ارزشیابی	
آموزش تلفیقی، به‌کارگیری روش‌های تدریس متنوع، استفاده از الگوهای نوین و به‌روز تدریس، استفاده از روش‌های بازی محور، خلاقیت در تدریس، روش‌های فعال و دانش‌آموزمحور تدریس، بهره‌گیری از روش‌های گروهی، روش‌های تدریس تلفیقی	روش‌های آموزشی	
مدیریت بحران در کلاس، روش‌های حل تعارض، سازماندهی تجهیزات، سازماندهی دانش‌آموزان، شکل‌دهی به قوانین کلاسی، روش‌های مدیریت کلاس، مدیریت زمان، گروه‌بندی، مدیریت رفتارهای منفی دانش‌آموزان (قلدری، قدرت‌طلبی و...)	مدیریت کلاس	
تعامل معلم-مدیر مدرسه، تعامل معلم-دانش‌آموز، تعامل معلم-والدین، تعامل دانش‌آموز-دانش‌آموز	تعامل	
توجه به تفاوت‌های فردی، حمایت عاطفی معلم، رفتار معلم، اخلاق معلم، برقراری عدالت تربیتی در میان دانش‌آموزان، راهبردهای انگیزشی معلم	رفتار معلم	
استفاده از موسیقی، همیار معلم، بهره‌گیری از ابزار فناورانه در آموزش، کیفیت‌بخشی به بسته‌های آموزشی، بهره‌گیری از زیست‌بوم منطقه، انطباق آموزش با واقعیات زندگی، ارائه تکالیف، استفاده از رسانه‌های پرشمار آموزشی	حمایت آموزشی	
رضایت خانواده، انگیزه حمایتی اولیا	مرتبط با خانواده	
حیات طیبه، تربیت تمام‌ساحتی دانش‌آموزان، ایجاد انگیزه در معلم، رضایت مدیریت مدرسه، ظهور استعدادها، دستیابی به اهداف آموزشی	مرتبط با مدرسه	
رشد روانی، توسعه سواد بدنی، رشد اجتماعی، رشد معنوی، رشد عاطفی، رشد شناختی، تربیت اخلاقی، پیشرفت تحصیلی	مرتبط با دانش‌آموز	

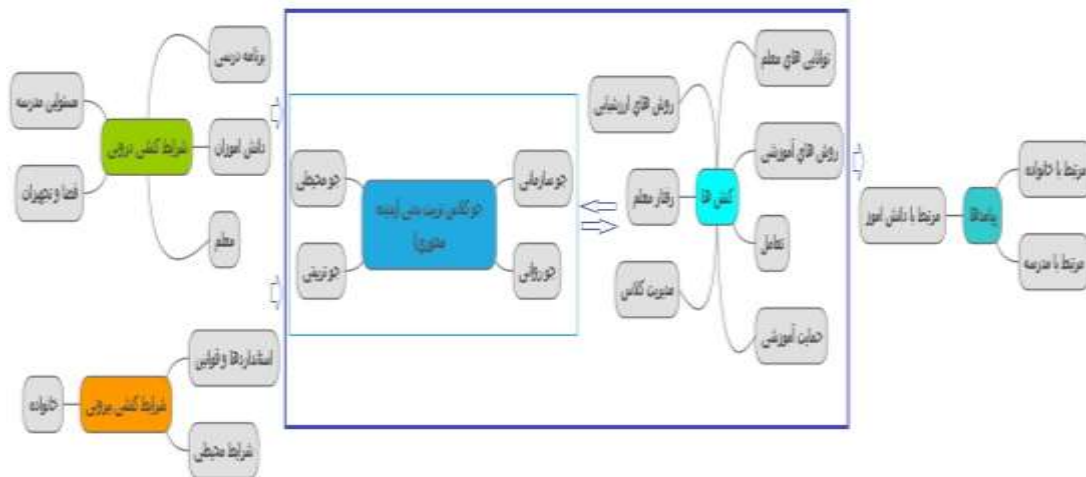

پنجمین مرحله بررسی انطباق نظری و انسجام درونی مدل پژوهش بود. برای ارزیابی انطباق نظری محققین مهم‌ترین تئوری‌ها و مدل‌های مرتبط با موضوع تحقیق را احصا کردند. این الگوها در برابر الگوی پژوهش حاضر قرار گرفتند و به کمک ۴ نفر از متخصصین حوزه برنامه‌ریزی درس تربیت‌بدنی تحلیل و مقایسه شدند (جدول ۴). برای بررسی انسجام درونی، مدل نهایی مصور شد و پس از اصلاحات جزئی ارائه شده توسط متخصصین مذکور در قالب شکل ۱ ارائه شد. شکل ۱ الگوی نهایی جو کلاس تربیت‌بدنی را نشان می‌دهد.

جدول ۴. مقوله‌های برگرفته از داده‌های نظری تحقیق

منبع	مقوله‌های مورد تأکید	توضیحات
(Amutio et al, 2022)	مشارکت، وابستگی	مقوله‌های جو مشارکتی و جو عاطفی هم مفهوم مقوله‌های حاضر هستند که از داده‌های میدانی احصا شدند.
(Bradshaw et al, 2021)	میان‌فردی، رابطه‌ای، ایمنی، حمایت‌کردن، درگیرکردن	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Cohen et al, 2009)	ایمنی، ارتباطی، آموزش و یادگیری، محیط - ساختار	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Patrick et al, 2007)	حمایت تحصیلی معلم، حمایت عاطفی معلم، احترام متقابل در کلاس درس، تعامل مرتبط با کار	حمایت تحصیلی معلم مقوله‌ای بود که از این پژوهش به مدل پژوهش اضافه شد. سایر مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Joe et al, 2017)	حمایت عاطفی معلم، حمایت تحصیلی معلم، احترام متقابل کلاس درس، استقلال، صلاحیت، ارتباط، مقررات شناسایی شده، انگیزه درونی، تمایل به برقراری ارتباط با غریبه‌ها، تمایل به برقراری ارتباط با آشنایان، تمایل به برقراری ارتباط با دوستان	کلیه مقوله‌ها جزئی خردتر از مقوله‌های داده‌های میدانی هستند.
(Schwab, 2014)	پشتیبانی معلم، مراقبت و تجربه عاطفی	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Fraser & Treagust, 1986)	نیازسنجی، درگیرکردن، انسجام دانش‌آموزان، رضایت، جهت‌گیری تکالیف، نوآوری، شخصی‌سازی	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Wang et al, 2020)	پشتیبانی آموزشی، حمایت اجتماعی - عاطفی، سازماندهی و مدیریت کلاس درس	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Pianta et al, 2008)	حمایت عاطفی، سازمان کلاس درس، پشتیبانی آموزشی	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Leff et al, 2011)	رفتار مخرب و انطباق، همکاری، ارتباط و حل مسئله، سطح علاقه کلاس درس، تمرکز، و پاسخگویی	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Mira-Galvañ & Gilar-Cobi, 2021)	مهارت‌های تدریس، روابط بین‌فردی، مهارت‌های اجتماعی، شایستگی اجتماعی - عاطفی معلم، سطح هم‌زیستی، رضایت کلی	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Rudasill et al, 2018)	محیط فیزیکی، تدریس و آموزش، ایمنی و انضباط، رهبری، روابط، باورهای مشترک	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.
(Ruiz-Díaz & Alonso-Tapia, 2022)	جو انگیزشی کلاس درس، جو مدیریت اخلاق، جو عاطفی - بین‌فردی کلاس درس، جو اجتماعی	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی همپوشانی دارد.

منبع	مقوله‌های مورد تأکید	توضیحات
(Péter-Szarka, 2012)	انسجام و روابط گروهی، گشودگی و تفکر آزاد، قدردانی از استقلال و تنوع دانش‌آموزان، چالش و علاقه، عدم وجود موانع و فشار	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی هم‌پوشانی دارد.
(Pianta et al, 2008)	حمایت عاطفی، سازماندهی کلاس و حمایت آموزشی	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی هم‌پوشانی دارد.
(Elias et al, 2000)	خودآگاهی، خودمدیریتی، آگاهی اجتماعی، مهارت‌های ارتباطی، تصمیم‌گیری مسئولانه و ذهنیت تحصیلی	کلیه مقوله‌ها جزئی خردتر از مقوله‌های داده‌های میدانی هستند.
(Wachs et al, 2022)	بعد فیزیکی (به عنوان مثال، ایمنی و راحتی)، یک بعد اجتماعی (به عنوان مثال، کیفیت روابط بین‌فردی و درجه رقابت) و بعد علمی (به عنوان مثال، کیفیت آموزش)	بعد علمی به عنوان یک مقوله جدید تحت عنوان "جو آموزشی" به مدل اضافه شد.
(Lee et al, 2022)	حمایت آموزشی، حمایت اجتماعی - عاطفی و سازماندهی و مدیریت کلاس	کلیه مقوله‌ها با مقوله‌های داده‌های میدانی هم‌پوشانی دارد.

شکل ۱. الگوی نهایی جو کلاس تربیت‌بدنی مبتنی بر تئوری مولتی گرند

بر اساس یافته‌های مستخرج از این پژوهش شرایط کنشی درونی شامل برنامه‌درسی تربیت‌بدنی، مسئولین مدرسه، ویژگی‌های فراگیران، فضا و تجهیزات و شایستگی‌های معلم تربیت‌بدنی بود. از دیدگاه شرکت‌کنندگان ساختار برنامه‌درسی تربیت‌بدنی، محتوای آن و بسته‌های آموزشی پشتیبان می‌تواند در جو کلاس تربیت‌بدنی تأثیرگذار باشد. در این زمینه شرکت‌کننده شماره ۷ بیان نمود: «بدیهی است استانداردهای درس تربیت بدنی و اهدافی که در کتاب راهنمای معلم ارائه شده، تکلیف ما رو مشخص کرده است. انتظارات یادگیری باید بر مبنای آن‌ها باشد و طراحی آموزشی ما نیز نباید از آن چهارچوب عدول کند»، همچنین شرکت‌کننده شماره ۱۱ گفت: «بخشی از برنامه دوره متوسطه از انعطاف بالایی برخوردار است. در کتاب راهنما به سه بخش تجویزی، اختیاری و انتخابی اشاره شده است که این موضوع دست معلم را باز می‌گذارد تا با توجه به شرایط و اقتضات در مورد شیوه اجرا تصمیم بگیرد». نگرش و حمایت مدیر و مسئولین مدرسه از دیگر مقوله‌های مرتبط بود. در این زمینه شرکت‌کننده شماره ۴ بیان داشت: «مدیران ورزشی یا علاقه‌مند به ورزش خیلی خوب حمایت می‌کنند. چون خودشان تجربه لذت‌بخش ورزش را درک کردند، برای خرید تجهیزات و سایر زمینه‌های درس همکاری خوبی دارند». فضا و تجهیزات (ایمنی، زیبایی، کمیت و

کیفیت، و...) مقوله دیگر مرتبط با شرایط کنشی بود. شرکت‌کننده شماره ۱ در این زمینه بیان داشت: «رنگ‌آمیزی و ایجاد حیاط پویا خیلی تو روحیه بچه‌ها اثرگذار است، انگار خودشان جذب می‌شوند که ورزش کنند». همچنین شرکت‌کننده شماره ۱۱ گفت: «حیاط بزرگ و یا سالن ورزشی بزرگ خیلی می‌تواند کلاس را فعال و پویا نگه دارد». معلم نیز برای اجرای درس تربیت‌بدنی باید دارای شایستگی‌های حرفه‌ای و تخصصی لازم باشد. در این خصوص مشارکت‌کننده شماره ۱۴ بیان داشت: «در یک مدرسه ابتدایی که برخی از کلاس‌ها معلم تربیت‌بدنی دارند و برخی دیگر توسط آموزگار خودشان مدیریت می‌شوند به راحتی می‌توانید تفاوت کیفیت کلاس را ببینید. کلاسی که با معلم متخصص هدایت می‌شود قطعاً جو پویا و فعال‌تری دارند و بچه‌ها لذت بیشتری می‌برند».

بر اساس یافته‌های مستخرج از این پژوهش شرایط کنشی بیرونی شامل شرایط محیط فیزیکی، خانواده‌ها و استانداردها و قوانین بود. در ارتباط با شرایط محیطی شرکت‌کننده شماره ۱۷ بیان داشت: «مدارسی که کلاس‌هاشون در سالن است، دختران با پوشش راحت‌تری هستند، این هم روی انگیزه مشارکت آن‌ها و هم روی پویایی بیشتر کلاس تأثیرگذار است». در ارتباط با خانواده به‌عنوان مقوله تأثیرگذار نیز شرکت‌کننده شماره ۳ گفت: «اولیا هم نقش مؤثری در حمایت از درس می‌توانند داشته باشند، اولیایی که وسایل و تجهیزات لازم را برای فرزند خود تهیه می‌کند و در انجام تکالیف حرکتی همراه فرزند خود هست می‌تواند در انگیزه وی در کلاس نیز تأثیر مثبتی داشته باشد». در ارتباط با قوانین و استانداردها نیز برخی از نگرانی‌ها توسط مشارکت‌کنندگان بیان شد. شرکت‌کننده شماره ۱۵ گفت: «حقیقتاً من و خیلی دیگر از معلم‌ها از اتفاقات احتمالی کلاس می‌ترسیم. می‌دانم که خیلی دیگر نگران هستند، اگر اتفاقی برای دانش‌آموز بیافتد چه کسی پاسخگو است؟ این باعث می‌شود خیلی از معلم‌ها در اجرای درس محدودیت‌هایی برای خود قائل شوند».

پدیده اصلی این پژوهش «جو رشددهنده کلاس تربیت‌بدنی» بود. این پدیده شامل سازمانی، محیطی، تربیتی و روانی بود. منظور از جو سازمانی قوانین، مقررات و رویه‌های کلاسی که توسط معلم وضع می‌شود. هر قدر معلم در فرایندها و قوانین شفاف، دقیق و پای‌بند باشد می‌تواند زمینه بهتری برای مدیریت کلاس و جو رشددهنده ایجاد کند. در این زمینه شرکت‌کننده شماره ۱۳ بیان داشت: «معلم تربیت‌بدنی برای اینکه جو مطلوبی ایجاد کند، اول از همه باید قوانین مناسبی را برای کلاس خود وضع کند و تا پایان سال نیز به آن‌ها پای‌بند باشد. یک سری قوانین و توافقات که اتفاقاً بهتر است با مشارکت خود دانش‌آموزان انجام شود». جو محیطی ناظر به بعد ایمنی و امکانات و تجهیزات ورزشی است. مشارکت‌کننده شماره ۶ در این ارتباط گفت: «وقتی وارد کلاسی می‌شوید که تجهیزات استاندارد و فراوان در کلاس است، چقدر می‌تواند منجر به ایجاد جو شاداب و پویا در کلاس شود». بعد دیگر جو تربیتی کلاس است. از دیدگاه مشارکت‌کنندگان یک بعد از جو کلاس دربرگیرنده تعامل و ارتباط عاطفی و سازنده‌ای است که باید بین معلم و دانش‌آموزان و بین دانش‌آموزان با یکدیگر ایجاد شود. شرکت‌کننده شماره ۳ در این خصوص گفت: «به عقیده من یکی از ابعاد اصلی جو کلاس جو مشارکتی است. یعنی معلم چقدر می‌تواند مهارت‌های اجتماعی را در کلاس به دانش‌آموزان آموزش دهد. چقدر در کلاس خود گروه‌بندی و تیم‌سازی می‌کند». بعد دیگر جو کلاس جو روانی کلاس درس است. این جو ناظر بر جو انگیزشی و حمایتی معلم است. در این خصوص مشارکت‌کننده شماره ۱۰ بیان داشت: «جو انگیزشی یک مقوله‌ای است که در تحقیقات روان‌شناسی خیلی بهش توجه شده است. اینکه معلم بتواند انگیزه مشارکت فعال‌تر را در دانش‌آموزان ایجاد کند، به آن‌ها بازخورد مؤثر دهد و از آن‌ها حمایت کند تا یادگیری مؤثرتری حاصل شود».

روش‌های ارزشیابی، روش‌های آموزش، مدیریت کلاس، تعامل، رفتار معلم و حمایت‌های آموزشی از کنش‌هایی بودند که توسط معلم تربیت‌بدنی باید در کلاس مدنظر قرار گیرد تا جو رشددهنده در کلاس ایجاد کند. در ارتباط با ارزشیابی شرکت‌کننده شماره ۱۳ بیان داشت: «ما بارها در دوره‌های آموزشی رویکرد اصلی درس تربیت‌بدنی را در بعد ارزشیابی گفته‌ایم. رویکرد باید مستمر باشد، یعنی ارزشیابی در خدمت یادگیری قرار گیرد». در ارتباط با روش‌های آموزشی نیز شرکت‌کننده شماره ۱۴ گفت: «به نظر من روش‌هایی که معلم می‌تواند در کلاس تدریس کند نیز خیلی

تأثیرگذار است. برخی از روش‌های معلم‌محور استفاده می‌کنند که خیلی کسالت‌آور است و بخش زیادی صرف صحبت‌ها و نمایش معلم می‌شود، اما من ترجیح می‌دهم دانش‌آموزان را بیشتر درگیر کنم». همچنین در ارتباط با مقوله مدیریت کلاس شرکت‌کننده شماره ۱۶ بیان داشت: «حتی اگر امکانات کم باشد با یک مدیریت اصولی می‌توانید بچه‌ها را فعال تر نگه دارید. به نظر من نحوه مدیریت کلاس می‌تواند بر روی جو کلاس تأثیر زیادی بگذارد». در ارتباط با تعامل شرکت‌کننده شماره ۷ بیان داشت: «بچه‌ها دوست دارند در کلاس ورزش با همدیگر کار کنند، ارتباط صمیمی بین آن‌ها برقرار باشد و به دور از تعارضات و درگیری بازی‌ها انجام شود». همچنین در خصوص رفتار معلم نیز مشارکت‌کننده شماره ۸ گفت: «من کلاً انسان خوش‌اخلاقی هستم و بچه‌ها من رو دوست دارند، این رو از لحظه‌ای که وارد مدرسه می‌شوم می‌فهمم. همین اخلاق من منجر می‌شود که بچه‌ها تو کلاس شادتر باشند و نترسند». در نهایت در ارتباط با حمایت آموزشی نیز شرکت‌کننده شماره ۲ بیان داشت: «زمانی که همراه با گرم کردن برای بچه‌ها موزیک می‌گذارم، خیلی هیجان بیشتری دارند».

یافته‌های پژوهش نشان داد که توسعه جو رشددهنده در کلاس تربیت بدنی در تمامی ابعاد می‌تواند زمینه‌سازی رضایت ذی‌نفعان را ایجاد کند. جو مثبت می‌تواند منجر به رضایت خانواده، ارکان مدرسه و دانش‌آموز شود. در ارتباط با خانواده شرکت‌کننده شماره ۴ گفت: «جو بانشاط کلاس تربیت بدنی می‌تواند رضایت اولیا را هم به همراه بیاورد». شرکت‌کننده شماره ۱۶ در ارتباط با عوامل مرتبط با مدرسه گفت: «اگر معلم بتواند کلاسی با جو مطلوبی ایجاد کند، قطعاً می‌تواند همسو با انتظارات اسناد بالادستی باشد، یعنی شرايطی فراهم کند که دانش‌آموزان در ابعاد مختلف تربیتی رشد کنند». شرکت‌کننده شماره ۵ نیز در ارتباط با عوامل مرتبط با دانش‌آموز گفت: «کلاس شاداب، باعث می‌شود که دانش‌آموزان از نظر روانی نیز شرایط بهتری داشته باشند، اگر معلم در تدریس خود از الگوهای مشارکتی استفاده کند، می‌تواند باعث رشد اجتماعی در دانش‌آموزان شود».

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر طراحی الگویی برای توسعه جو کلاس تربیت بدنی مبتنی بر نظریه مولتی‌گرند بود. بر اساس یافته‌ها، مقوله‌های برنامه درسی، مسئولین مدرسه، دانش‌آموزان، فضا و تجهیزات و معلم به‌عنوان شرایط کنشی درونی بر جو کلاس تأثیرگذار هستند. از منظر شایستگی‌های معلمان که بخشی از شرایط کنشی درونی است، نتایج تحقیق با یافته‌های میرا گالوان و گیلار کوبی (Mira-Galvañ & Gilar-Cobi, 2021) و گاریگلیو (Gariglio, 2021) همسو است. بدیهی است هر قدر عناصر اصلی برنامه درسی (محتوا، معلم، اهداف و...) در کنار یکدیگر از انسجام بالاتری برخوردار باشند، می‌توانیم انتظار سطح بالاتری از جو رشددهنده در کلاس درس باشیم.

شرایط محیطی، خانواده و استانداردها و قوانین از مقوله‌هایی بودند که شرایط کنشی بیرونی مدل را تشکیل می‌دادند. شرایط آب‌وهوایی، نقش ترویجی رسانه‌ها، سرانه ورزشی، محرم‌سازی مدارس دخترانه از مفاهیم مرتبط با شرایط محیطی بودند. این بخش از یافته‌ها با تئوری بوم‌شناختی برونفنبرنر و موریس (Bronfenbrenner & Morris, 2007) و یافته‌های کاترین برادشاو و همکاران (Bradshaw et al, 2021) همسو است. نظریه بوم‌شناختی ادراک، اطلاعات دریافتی از محیط توسط حواس پنج‌گانه و نیز ویژگی‌های نظام‌های جهت‌دهنده و حرکت اصلی در محیط را مبنای اصلی نظام ادراکی انسان می‌داند. جو کلاس و مدرسه سازه‌ای به‌شدت توسعه‌یافته، پیچیده، گسترده و چندوجهی است که بر انواع عوامل فرهنگی، زمینه‌ای، ادراکی و رفتاری تکیه دارد. خانواده‌ها نیز از تفاوت‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی برخوردارند و هر یک از این مفاهیم می‌تواند به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر ادراک دانش‌آموز از جو کلاس تربیت بدنی تأثیرگذار باشد.

نتایج پژوهش نشان داد که جو کلاس تربیت بدنی دارای چهار بعد اصلی است. جو سازمانی، جو محیطی، جو تربیتی و جو روانی چهار سازه اصلی جو کلاس تربیت بدنی را تشکیل می‌دهند. نتایج تحقیق حاضر با یافته‌های نامداری پژمان

(Namdari Pejman, 2024)، میرا گالوان و گیلار کوبی (Mira-Galvañ & Gilar-Cobi, 2021)، واشز و همکاران (Wachs et al, 2022) و لی (Lee et al, 2022) همسو است. جو سازمانی کلاس ناظر بر جو فرهنگی و قانونی است که بر کلاس و مدرسه حاکم است. به این معنا که میزان رعایت و پایبندی مسئولین و دانش‌آموزان نسبت به رعایت قوانین و آیین‌نامه‌های مدرسه به چه میزان است؟ همچنین جو محیطی ناظر بر ایمنی و امنیت در کلاس و کمیت و کیفیت فضا و تجهیزات ورزشی است که دانش‌آموزان از آن‌ها در کلاس بهره‌مند می‌شوند. جو تربیتی شامل ابعاد عاطفی، اجتماعی، رقابتی، مشارکتی و اخلاقی است که معلم در فرایندهای یاددهی یادگیری کلاس تربیت‌بدنی به آن‌ها توجه می‌کند. نهایتاً جو روانی دربرگیرنده جو حمایتی و انگیزشی است که معلم تربیت‌بدنی در تعامل با دانش‌آموزان به کار می‌گیرند. وقتی معلم از تکالیف تحصیلی حمایت و تشویق می‌کند، بازخورد متناسب با هر موقعیت و هر کودک ارائه می‌کند، سؤال می‌پرسد، اطلاعات بیشتر می‌خواهد، مشارکت دانش‌آموز را تکرار می‌کند و مشارکت را از طریق احترام و حمایت بدون استفاده از طعنه تشویق می‌کند، درگیری‌های کمتری در کلاس درس رخ داده و رفتارهای مخرب کاهش می‌یابد که این امر منجر به ایجاد جو روانی مطلوب می‌شود (Khalifaoui et al, 2021).

نتایج تحقیق نشان داد توانایی‌های معلم، روش‌های ارزشیابی، روش‌های آموزشی، مدیریت کلاس، تعامل، رفتار معلم، و حمایت آموزشی مقوله‌هایی بودند که کنش‌های اصلی را برای توسعه جو شکل می‌دهند. از منظر مقوله روش‌های آموزشی نتایج با یافته‌های مصلحی و داوری (Moslehi & Davari, 2022) و از منظر ارزشیابی با یافته‌های آرسکوگ (Aarskog, 2021) همسو است. روش‌های آموزش در تربیت‌بدنی باید فعال، لذت‌بخش، خلاق و گروهی باشد تا بتواند جو رشددهنده‌ای را ایجاد کند (Vahdani et al, 2021). همچنین ارزشیابی به معلم کمک می‌کند تا از تدریس خود بازخورد دریافت کند و به دانش‌آموزان کمک می‌کند اشتباهات خود را برطرف و یادگیری مطلوب‌تری صورت پذیرد (Barrientos Hernán et al, 2022). کیلیان و مایز وود (Killian & Mays Woods, 2021) بر این باورند که ارزشیابی مناسب به‌عنوان یک جنبه حیاتی از آموزش و یادگیری مؤثر در تربیت‌بدنی شناخته می‌شود و مؤلفه کلیدی تربیت‌بدنی باکیفیت را نشان می‌دهند؛ لذا برای ایجاد یک جو کلاسی مطلوب، معلمان باید اصول، روش‌ها، ابزارها و رویه‌های ارزشیابی مناسب در تربیت‌بدنی را بشناسند و آن‌ها را در کلاس به کار گیرند. علاوه بر آن از نظر رفتار معلم نتایج تحقیق با یافته‌های آلونسوتاپیا و رویز دیاز (Alonso-Tapia & Ruiz-Díaz, 2022) هم‌راستا است. توانایی‌های معلم باید در ابعاد مختلف آموزشی، روان‌شناسی، و... باشد. به‌عنوان مثال در بعد روانی، اگر معلمان دانش انگیزشی خود را افزایش دهند، می‌توانند زمینه توسعه جو کلاسی مثبت و سازنده را فراهم کنند. همچنین از منظر مقوله تعامل یافته‌های تحقیق با نتایج چنگ و همکاران (Cheng et al, 2022)، کیو و همکاران (Qiu, 2022)، زدان (Zedan, 2010) و وانگ و همکاران (Wang, Degol, et al, 2020) همسو است. چنگ و همکاران (Cheng et al, 2022) معتقدند تعاملات اجتماعی و عاطفی بین معلمان و دانش‌آموزان در یک کلاس درس باعث ایجاد جو اجتماعی - عاطفی می‌شود. کیو و همکاران (Qiu, 2022) بر این باورند که ظهور جو مثبت در کلاس نتیجه رفتار گرم و حمایتی معلمان است. همچنین حمایت اجتماعی - عاطفی به ویژگی‌های کلاسی اشاره دارد که از رفاه عاطفی دانش‌آموزان حمایت می‌کند، از جمله گرمی، ایمنی، ارتباط و کیفیت تعامل با معلمان و همسالان. وانگ و همکاران (Wang et al, 2020) بر این باورند که حمایت آموزشی ناظر بر توانمندی حرفه‌ای و تخصصی معلمان است تا بتوانند از نظر آموزشی بر کار دانش‌آموزان نظارت کنند و کیفیت لازم را در فرایندهای یاددهی یادگیری به ثمر برسانند.

درنهایت بر اساس مدل نهایی پژوهش می‌توان انتظار داشت با توسعه جو کلاس تربیت‌بدنی و شکل دهی به کنش‌های مرتبط با آن، ۳ دسته از پیامدها و نتایج حاصل شود: پیامدهای مرتبط با خانواده، مرتبط با مدرسه و مرتبط با دانش‌آموز. رشد روانی، توسعه سواد بدنی، رشد اجتماعی، رشد معنوی، رشد عاطفی، رشد شناختی و تربیت اخلاقی از پیامدهای جو کلاسی مناسب است که در دانش‌آموزان شکل می‌گیرد. نتایج تحقیق حاضر با یافته‌های پاریش و ترشر (Parish & Treasure, 2003)، مورگان و کارپنتر (Morgan & Carpenter, 2002)، اسکارتی و گوتیرز (Escarti &

Gutiérrez., 2001)، چنگ و همکاران (Cheng et al, 2022) و امیوتیو و همکاران (Amutio et al, 2022) همسو است. وقتی معلمان و دانش‌آموزان در فضایی مثبت با هم تعامل دارند، می‌توانند تمرکز بهتری داشته باشند، احساس آرامش بیشتری داشته باشند، به اهداف آموزشی بهتری دست یابند و به بهترین نحو کار کنند (Qiu, 2022). در کلاس‌هایی با جو اجتماعی مثبت، یادگیرندگان بیشتر تلاش می‌کنند، از راهبردهای یادگیری خودتنظیمی استفاده می‌کنند و به دنبال کمک هستند (Mohammad Hosseini et al, 2022). کیو و همکاران (Qiu, 2022) نیز بیان می‌دارند که تعاملات اجتماعی توسعه یافته در جو کلاسی مثبت به افزایش عزت نفس فراگیران و بهبود شانس موفقیت آنها کمک می‌کند. در مجموع می‌توان بیان کرد ایجاد و توسعه یک جو کلاسی مطلوب، حمایتی و سازنده در کلاس تربیت بدنی می‌تواند متأثر از عوامل مختلف و کنشگری افراد متفاوتی باشد. شناخت این عوامل می‌تواند به بهبود این پدیده کمک کند. همچنین نتایج و پیامدهای حاصل از ارتقای جو رشدمدارانه کلاس تربیت بدنی منجر به خلق فرصت‌های تربیتی متنوع و متکثری می‌شود که زمینه‌ساز رشد فراگیران را در تمام ساحت‌های تربیتی فراهم می‌کند. علاوه بر آن منجر به رضایت بیشتر مدیریت مدرسه و خانواده نیز خواهد شد.

در راستای یافته‌های پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود نهاد متولی (آموزش و پرورش) برای ایجاد برون‌دادها و پیامدهای مثبت در راستای توسعه ابعاد مختلف تربیتی در دانش‌آموزان، بسترهای لازم را برای ایجاد جو سازنده و مطلوب کلاس تربیت بدنی ایجاد کنند. به صورت ویژه به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی که متولی تولید برنامه‌درسی تربیت بدنی است، پیشنهاد می‌شود متناسب با نیازها، علایق، ویژگی‌های امروز و آینده دانش‌آموزان، محتوای برنامه‌درسی را اصلاح و به‌روزرسانی کند. به معاونت تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش و دانشگاه فرهنگیان پیشنهاد می‌شود تا در فرایند آموزش و توانمندسازی نیروی متخصص تربیت بدنی بازنگری کنند تا شایستگی‌های حرفه‌ای و تخصصی معلمان تربیت بدنی بیش از پیش توسعه یابد. همچنین انتظار می‌رود واحدهای درسی و سرفصل‌های آموزشی نیز متناسب با روش‌های و رویکردهای جدید آموزشی بازبینی و اصلاح شود. علاوه بر آن، ایجاد قوانین حمایتی از معلمان از فعالیت‌های مهمی است که آموزش و پرورش باید آن‌ها را پیگیری و اجرا کند. به مدیران مدارس پیشنهاد می‌شود تسهیلات و تجهیزات لازم برای اجرای بهینه و مطلوب درس تربیت بدنی را فراهم کنند. همچنین به معلمان تربیت بدنی توصیه می‌شود با اهمیت دادن بر رشد فردی و حرفه‌ای خود مهارت‌های تعامل مؤثر و مثبت، روش‌های تدریس نوین، فعال و دانش‌آموز محور و اصول سنجش و ارزشیابی مناسبی را در کلاس درس پیاده‌سازی و اجرا کنند و با مدیریت بهینه کلاس درس بتوانند شرایطی برای بهبود جو کلاس را ایجاد کنند.

مشارکت نویسندگان

در پژوهش حاضر نویسنده اول راهبر و نگارنده اصلی مقاله بود (۵۰ درصد). نویسنده دوم در گردآوری و تحلیل داده‌ها همکاری داشت (۲۰ درصد). نویسنده سوم در جمع‌آوری و ادبیات پژوهش نقش ایفا کرد (۱۵ درصد) و نویسنده چهارم در بخش بحث و نتیجه‌گیری مشارکت داشت (۱۵ درصد).

تشکر و قدردانی

از کلیه کارشناسان، اساتید و معلمان محترم تربیت بدنی که در این پژوهش مشارکت داشتند تقدیر و تشکر می‌شود.

تعارض منافع

پژوهش حاضر از هیچ مؤسسه و نهادی حمایت مالی دریافت نکرده و کلیه هزینه‌ها در طول فرایند اجرای پژوهش بر عهده پژوهشگران بوده است. نویسندگان اذعان دارند که در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

- مصلحی، لیلا، و داوری، فرزانه (۱۴۰۱). شاخص‌های تدریس اثربخش اساتید رشته تربیت بدنی دانشگاه فرهنگیان. *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۱۱(۲)، ۳۹-۶۱. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.2423494.1401.11.2.2.6.61-39>
- نامداری پژمان، مهدی (۱۴۰۳). مدرسه تراز از منظر اسناد تحولی نظام تعلیم و تربیت: در جست‌وجوی الگوی مطلوب. *علوم تربیتی از دیدگاه اسلام*، ۱۲(۲۵)، ۳۵-۵. <https://doi.org/10.30497/esi.2024.246077.1760>
- وحدانی، محسن، رضاسلطانی، نجمه، و جعفری، محمد (۱۴۰۰). طراحی الگوی پداگوژیک برای پیاده‌سازی اهداف برنامه درس تربیت بدنی مدارس در دوران شیوع کووید-۱۹. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۹(۲۲)، ۱۴-۴۶. <https://doi.org/10.22089/res.2021.9596.1974>

References

- Aarskog, E. (2021). 'No assessment, no learning': exploring student participation in assessment in Norwegian physical education. *Sport, Education and Society*, 26(8), 875-888. <https://doi.org/10.1080/13573322.2020.1791064>
- Alamos, P., Corbin, C. M., Klotz, M., Lowenstein, A. E., Downer, J. T., & Brown, J. L. (2022). Bidirectional associations among teachers' burnout and classroom relational climate across an academic year. *Journal of School Psychology*, 95, 43-57. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2022.09.001>
- Alonso-Tapia, J., & Ruiz-Díaz, M. (2022). Student, teacher, and school factors predicting differences in classroom climate: A multilevel analysis. *Learning and Individual Differences*, 94, 102115. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2022.102115>
- Amutio, A., Telletxea, S., Mateos-Pérez, E., Padoan, S., & Basabe, N. (2022). Social climate in university classrooms: A mindfulness-based educational intervention. *PsyCh Journal*, 11(1), 114-122. <https://doi.org/10.1002/pchj.509>
- Barrientos Hernán, E. J., López-Pastor, V. M., Lorente-Catalán, E., & Kirk, D. (2022). Challenges with using formative and authentic assessment in physical education teaching from experienced teachers' perspectives. *Curriculum Studies in Health and Physical Education*, 14(2), 109-126. <https://doi.org/10.1080/25742981.2022.2060118>
- Berkowitz, R., Moore, H., Astor, R. A., & Benbenishty, R. (2017). A research synthesis of the associations between socioeconomic background, inequality, school climate, and academic achievement. *Review of Educational Research*, 87(2), 425-469. <https://doi.org/10.3102/0034654316669821>
- Bochaver, A. A., Korneev, A. A., & Khlomov, K. D. (2022). School Climate Questionnaire: a new tool for assessing the school environment. *Frontiers in psychology*, 3361. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.871466>
- Bradshaw, C. P., Cohen, J., Espelage, D. L., & Nation, M. (2021). Addressing school safety through comprehensive school climate approaches. *School Psychology Review*, 50(2-3), 221-236. <https://doi.org/10.1080/2372966X.2021.1926321>
- Braithwaite, R., Spray, C. M., & Warburton, V. E. (2011). Motivational climate interventions in physical education: A meta-analysis. *Psychology of Sport and Exercise*, 12(6), 628-638. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2011.06.005>
- Braun, S. S., Roeser, R. W., Mashburn, A. J., & Skinner, E. (2019). Middle school teachers' mindfulness, occupational health and well-being, and the quality of teacher-student interactions. *Mindfulness*, 10, 245-255. <https://doi.org/10.1007/s12671-018-0968-2>
- Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (2007). *The bioecological model of human development*. Handbook of child psychology, 1.
- Cheng, L., Zhang, X., Lin, J., Dong, Y., Zhang, J., & Tong, Z. (2023). Social-emotional classroom climate and academic achievement for Chinese elementary students: The roles of convergent and divergent thinking. *School Psychology International*, 44(3), 301-325. <https://doi.org/10.1177/01430343221128825>

- Cheon, S. H., Reeve, J., Marsh, H. W., & Song, Y.-G. (2022). Intervention-enabled autonomy-supportive teaching improves the PE classroom climate to reduce antisocial behavior. *Psychology of Sport and Exercise*, 60, 102174. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2022.102174>
- Cohen, J., McCabe, E. M., Michelli, N. M., & Pickeral, T. (2009). School Climate: Research, Policy, Practice, and Teacher Education. *Teachers College Record*, 111(1), 180-213. <https://doi.org/10.1177/016146810911100108>
- Demirtas-Zorbaz, S., Akin-Arikan, C., & Terzi, R. (2021). Does school climate that includes students' views deliver academic achievement? A multilevel meta-analysis. *School Effectiveness and School Improvement*, 32(4), 543-563. <https://doi.org/10.1080/09243453.2021.1920432>
- Ebbert, A. M., & Luthar, S. S. (2021). Influential domains of school climate fostering resilience in high achieving schools. *International Journal of School & Educational Psychology*, 9(4), 305-317. <https://doi.org/10.1080/21683603.2021.1898501>
- Elias, M., Zins, J., & Weissberg, R. (2000). Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators. *Adolescence*, 35(137), 221 .
- Escarti, A., & Gutiérrez, M. (2001). Influence of the motivational climate in physical education on the intention to practice physical activity or sport. *European Journal of Sport Science*, 1(4), 1-12. <https://doi.org/10.1080/17461390100071406>
- Fraser, B. J., & Treagust, D. F. (1986). Validity and use of an instrument for assessing classroom psychosocial environment in higher education. *Higher Education*, 15, 37-57. <https://doi.org/10.1007/BF00138091>
- Gallahue, D. L., & Donnelly, F. C. (2007). *Developmental physical education for all children*. Human Kinetics .
- Gariglio, J. Â. (2021). Beginning physical education teachers' induction: Discoveries and survival in the profession. *Sport, Education and Society*, 26(7), 733-745. <https://doi.org/10.1080/13573322.2021.1884061>
- Gedamu, A. D., & Siyawik, Y. A. (2015). The relationship between students' perceived EFL classroom climate and their achievement in English language. *Science, technology and arts research journal*, 3(4), 187-192. <https://doi.org/10.4314/star.v3i4.27>
- Goldkuhl, G., & Cronholm, S. (2010). Adding Theoretical Grounding to Grounded Theory: Toward Multi-Grounded Theory. *International Journal of Qualitative Methods*, 9(2), 187-205. <https://doi.org/10.1177/160940691000900205>
- Goldkuhl, G., Lind, M. (2010). *A Multi-Grounded Design Research Process*. In: Winter, R., Zhao, J.L., Aier, S. (eds) *Global Perspectives on Design Science Research. DESRIST 2010. Lecture Notes in Computer Science*, vol 6105. Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-642-13335-0_4
- Grazia, V., & Molinari, L. (2020). School climate multidimensionality and measurement: a systematic literature review. *Research Papers in Education*, 36(5), 561-587. <https://doi.org/10.1080/02671522.2019.1697735>
- Joe, H.-K., Hiver, P., & Al-Hoorie, A. H. (2017). Classroom social climate, self-determined motivation, willingness to communicate, and achievement: A study of structural relationships in instructed second language settings. *Learning and Individual Differences*, 53, 133-144. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2016.11.005>
- Khalfaoui, A., García-Carrión, R., & Villardón-Gallego, L. (2021). A systematic review of the literature on aspects affecting positive classroom climate in multicultural early childhood education. *Early Childhood Education Journal*, 49(1), 71-81. <https://doi.org/10.1007/s10643-020-01054-4>
- Killian, C. M., & Mays Woods, A. (2021). Assessment Practices in K-12 Physical Education in the United States: A Scoping Review of Research, 2000-2020 [Article]. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 92(2), 248-258. <https://doi.org/10.1080/02701367.2021.1894315>
- Lee, M., Lee, M. K., Yaung, H., Lee, T., & Lee, S. M. (2022). Academic Hatred: Focusing on the Influence of a Supportive Classroom Climate. *SAGE Open*, 12(2), <https://doi.org/10.1177/21582440221094820>

- Liang, F. (2021). Management of Physical Education Classroom Teaching in the Context of Big Data 2021 4th International Conference on Information Systems and Computer Aided Education, Dalian, China. <https://doi.org/10.1145/3482632.3483160>
- Licul, N., & Jurišević, M. (2022). The perception of creative classroom climate in elementary school students: Comparison between regular and enriched visual art classes. *High Ability Studies*, 33(1), 45-63. <https://doi.org/10.1080/13598139.2020.1855124>
- Lim, C. T. D., & Fraser, B. J. (2018). Learning environments research in English classrooms. *Learning Environments Research*, 21, 433-449 .
- Lucarelli, J. F., Alaimo, K., Mang, E., Martin, C., Miles, R., Bailey, D., Kelleher, D. K., Drzal, N. B., & Liu, H. (2014). Facilitators to promoting health in schools: is school health climate the key? *Journal of School Health*, 84(2), 133-140. <https://doi.org/10.1111/josh.12123>
- McLure, F. I., Koul, R. B., & Fraser, B. J. (2022). University Students' Classroom Emotional Climate and Attitudes during and after COVID-19 Lockdown. *Education Sciences*, 12(1), 31. <https://doi.org/10.3390/educsci12010031>
- Mira-Galvañ, M.-J., & Gilar-Cobi, R. (2021). OKAPI, an Emotional Education and Classroom Climate Improvement Program Based on Cooperative Learning: Design, Implementation, and Evaluation. *Sustainability*, 13(22), 12559. <https://doi.org/10.3390/su132212559>
- Mohammad Hosseini, H., Fathi, J., Derakhshesh, A., & Mehraein, S. (2022). A model of classroom social climate, foreign language enjoyment, and student engagement among English as a foreign language learners. *Frontiers in psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.933842>
- Moos, R. H., & Moos, B. S. (1978). Classroom social climate and student absences and grades. *Journal of educational psychology*, 70(2), 263. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.70.2.263>
- Morgan, K., & Carpenter, P. (2002). Effects of manipulating the motivational climate in physical education lessons. *European Physical Education Review*, 8(3), 207-229. <https://doi.org/10.1177/1356336X020083003>
- Moslehi, L., & Davari, F. (2022). Indicators of Effective Teaching of Teachers of Physical Education at Farhangian University. *Educational and Scholastic studies*, 11(2), 39-61. <https://dori.net/dor/20.1001.1.2423494.1401.11.2.2.6> [In Persian]
- Namdari Pejman, M. (2024). School in the Evolutionary Level of the Education System: In Search of the Ideal Model. *Islamic Perspective on Educational Science*, 12(25), 5-35. <https://doi.org/10.30497/esi.2024.246077.1760> [In Persian]
- Parish, L. E., & Treasure, D. C. (2003). Physical activity and situational motivation in physical education: Influence of the motivational climate and perceived ability. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 74(2), 173-182. <https://doi.org/10.1080/02701367.2003.10609079>
- Patrick, H., Ryan, A. M., & Kaplan, A. (2007). Early adolescents' perceptions of the classroom social environment, motivational beliefs, and engagement. *Journal of educational psychology*, 99(1), 83-98. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-0663.99.1.83>
- Peng, J.-E. (2019). The roles of multimodal pedagogic effects and classroom environment in willingness to communicate in English. *System*, 82, 161-173. <https://doi.org/10.1016/j.system.2019.04.006>
- Péter-Szarka, S. (2012). Creative climate as a means to promote creativity in the classroom. *Electronic Journal of Research in Education Psychology*, 10(28), 1011-1034. <https://doi.org/10.25115/ejrep.v10i28.1547>
- Pianta, R. C., La Paro, K. M., & Hamre, B. K. (2008). *Classroom Assessment Scoring System™: Manual K-3*. Paul H Brookes Publishing .
- Piñero-Cossio, J., Fernández-Martínez, A., Nuviala, A., & Pérez-Ordás, R. (2021). Psychological wellbeing in physical education and school sports: a systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(3), 864. <https://doi.org/10.3390/ijerph18030864>
- Qiu, F. (2022). Reviewing the role of positive classroom climate in improving English as a foreign language students' social interactions in the online classroom. *Frontiers in psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1012524>
- Quennerstedt, M., Öhman, M., & Eriksson, C. (2008). Physical education in Sweden: a national evaluation. *Education-line*, 1-17 .

- Rudasill, K. M., Snyder, K. E., Levinson, H., & L Adelson, J. (2018). Systems view of school climate: A theoretical framework for research. *Educational psychology review*, 30, 35-60. <https://doi.org/10.1007/s10648-017-9401-y>
- Ruiz-Díaz, M., & Alonso-Tapia, J. (2022). School Climate and Teachers Motivational Variables: Effects on Teacher Satisfaction and Classroom Motivational Climate Perceived by Middle School Students. A Cross-cultural Study. *Psicología Educativa. Revista de los Psicólogos de la Educación*, 28(2), 151-163. <https://psycnet.apa.org/doi/10.5093/psed2022a4>
- Schwab, S. (2014). *Schulische Integration, soziale Partizipation und emotionales Wohlbefinden in der Schule: Ergebnisse einer empirischen Längsschnittstudie* (Vol. 4). LIT Verlag Münster .
- Vahdani, M., Cronin, L., Taslimi, Z., & Rezasoltani, N. (2024). Teaching and Transferring Life Skills From the Classroom: A Qualitative Study of Iranian Physical Education Teachers' Perceptions. *Journal of Teaching in Physical Education* (published online ahead of print 2024). Retrieved Feb 21, 2025, from <https://doi.org/10.1123/jtpe.2024-0139>
- Vahdani, M., Rezasoltani, N., & jafari, m. (2021). Designing of a pedagogical model to implementation the goals of the physical education curriculum of schools during the Covid-19 pandemic. *Research on Educational Sport*, 9(22), 14-46. <https://doi.org/10.22089/res.2021.9596.1974> [In Persian]
- Vidić, T. (2021). Students' School Satisfaction: The Role of Classroom Climate, Self-efficacy, and Engagement. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education*, 9(3), 347-357. <https://doi.org/10.23947/2334-8496-2021-9-3-347-357>
- Wachs, S., Castellanos, M., Wettstein, A., Bilz, L., & Gámez-Guadix, M. (2022). Associations Between Classroom Climate, Empathy, Self-Efficacy, and Countering Hate Speech Among Adolescents: A Multilevel Mediation Analysis. *Journal of Interpersonal Violence*, 38(5-6), 5067-5091. <https://doi.org/10.1177/08862605221120905>
- Wang, M.-T., L. Degol, J., Amemiya, J., Parr, A., & Guo, J. (2020). Classroom climate and children's academic and psychological wellbeing: A systematic review and meta-analysis. *Developmental Review*, 57, 100912. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2020.100912>
- Wolcott, H. F. (2008). *Writing up qualitative research*. Sage publications .
- Zedan, R. (2010). New dimensions in the classroom climate. *Learning Environments Research*, 13(1), 75-88. <https://doi.org/10.1007/s10984-009-9068-5>